

**Булінг:
причини,
наслідки
та шляхи профілактики.**

Експеримент

Подивіться уважно на яблука, що ви помітили? Опишіть їх?
Чим відрізняються ці яблука?

Досить поширеною і часто обговорюваною проблемою в освітньому середовищі є проблема булінгу. Від булінгу може страждати кожен і якщо стояти осторонь і думати, що це когось обмине, то я вас розчарую тому, що статистика по Україні шокує.

The logo features the word "STOP" in large, blue, hand-drawn letters. The letter "O" is replaced by a red handprint. Below "STOP" is the word "BULLYING" in smaller, blue, hand-drawn letters. A blue horizontal line is drawn underneath the word "BULLYING".

STOP
BULLYING

Статистичні дані про булінг в Україні

СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

Відповідно до [дослідження](#) ЮНІСЕФ:

- 67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років стикалися з проблемою булінгу;
- 24% дітей стали жертвами булінгу;
- 48% дітей нікому не розповідали про випадки булінгу;
- 44% школярів були спостерігачами булінгу, але ігнорували його, бо їм було страшно за себе;
- більшість дітей булять за те, що вони виглядають, говорять, думають не так, як інші діти.

Нормативна база по булінгу

- **Закони України**
 - [від 05.09.2017 № № 2145-VIII «Про освіту»](#)
 - [від 18 грудня 2018 року № 2658-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу \(цькуванню\)»](#)
- **Накази Міністерства освіти і науки України**
 - [від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу \(цькування\) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»](#)
 - [від 26.02.2020 № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу \(цькуванню\) в закладах освіти»](#)
- **Листи Міністерства освіти і науки України**
 - [від 20.07.2020 № 1/9-385 «Деякі питання організації виховного процесу у 2020/2021 н.р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок»](#)
 - [від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії боулінгу \(цькуванню\)»](#)
 - [від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу \(цькування\) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»](#)

Нормативна база по булінгу

- від 20.03.2020 № 6/480-20 «Про план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти»
- від 27.06.2019 № 1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей учнівської молоді ціннісних життєвих навичок»
- від 29.01.2019 № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року
- № 2658-VIII» від 29.12.2018 № 1/9-790 «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу»

Особливості та види булінгу

Фізичний булінг

Це залякування за допомогою агресивного фізичного залякування полягає у багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Поведінковий булінг

Це бойкот, плітки, ігнорування, ізоляція в колективі, інтриги, шантаж, вимагання, створення неприємностей.

Вербальна агресія

Виражається в постійних глузуваннях, підступ, образах, окрики і навіть прокльони.

Кібербулінг

Саме останнє, але дуже популярне серед підлітків. Виявляється в цькуванні за допомогою соціальних мереж або надіслання образ на електронну адресу. Сюди входить зйомка і викладання непривабливого відео в загальний доступ.

Причини булінгу

Особистісні

сімейні

Чинники середовища

Соціальні причини

Наслідки для жертви булінгу

Розлади психіки

Навіть один випадок булінгу залишає глибокий емоційний шрам, що вимагає спеціальної роботи психолога

Труднощі у взаєминах

У більшості випадків залишаються самотніми на все життя. Більше спілкуються в соціальних мережах, ніж в реальному світі

Хвороби

Близьким результатом булінгу дуже часто бувають фізичні нездужання. Можливі розлади сну і переростання травми в психосоматику.

Психологічний портрет учасників булінгу

Приймають участь у булінгу завжди три групи дітей:

АГРЕСОР

ЖЕРТВА

СПОСТЕРІГАЧ

Структура жорстокості

Якщо до Вас прийшла дитина з пролемою, що вона стала жертвою булінгу.

Скажіть їй:

«Мені шкода, що з тобою це сталося.»

«Я тобі вірю»

*«Ми будемо намагатися
тобі допомогти
уникнути цього
наступного разу»*

*«Добре, що ти
сказав мені про
це!»*

Ситуація

Мама звернулася у відділ освіти стосовно того, що до її дитини з боку іншої дитини застосовуються постійні образи, нецензурні слова, систематичне приниження, цькування. (Ця ситуація трапилася влітку.)

1. Була складена комісія впродовж одного робочого дня.
2. Комісія проводить розслідування протягом 3 –х робочих днів.
3. Далі за результатами проведення розслідування оформлюються протоколи (з оригінальними підписами всіх членів комісії.)
4. Прийняття рішень, рекомендацій членів комісії; розгляд випадків булінгу під підпис ознайомлюються їх виконавці.
5. Якщо ситуація підтвердилася булінгом, то директор школи протягом однієї доби повідомляє заявника, службу у справах дітей, уповноважений підрозділ Ювенальної превенції.

Схема взаємодії

Як відрізнити конфлікт від булінгу

Конфлікт

- Виникає спонтанно, не планується
- Обидві сторони однаково сильні, мають однаковий вплив на ситуацію
- Одномоментна дія, триває недовго
- Обидві сторони відповідальні за те, що коїться
- Конфлікт можна розв'язати

Булінг

- Сплановане знуцання з метою принизити
- Жертва слабкіша за кривдника, відчуває себе безпорадною
- Цілеспрямована дія, що систематично повторюється
- Жертва ні в чому не винна
- Цькування можна тільки припинити

Додаток
до Порядку реагування
на випадки булінгу (цькування)
(пункт 8 розділу IV)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

_____ (Найменування закладу освіти)

« ____ » _____ 20__ р. _____ Час ____ год ____ хв

Підстава: _____
(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

_____ (створений зміст заяви або повідомлення)

Присутні:
Члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від _____ № _____:

Інші особи (____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання¹

III. Ухвалили рішення про²

потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

_____ (опис відповідних послуг та відновдальні за їх надання)

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

_____ (опис заходів та відновдальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

_____ (опис заходів та відновдальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії _____

Секретар _____

¹ Розділ II доповнюється окремими сторінками.

² Розділ III доповнюється окремими сторінками.

ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ

У разі визнання булінгу

Алгоритм реагування на випадки булінгу

- 1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно неповнолітньої особи керівника закладу освіти.
- У закладі освіти заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає керівник закладу.
- Повідомлення можуть бути в усній або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.
- 2. Керівник закладу освіти у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):
 - - невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
 - - за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
 - - повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;
 - - скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.
- 3. Створюється Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) зі складу педагогічних працівників (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьків постраждалого та булера, керівника закладу освіти та скликається засідання.
- 4. Комісія проводить розслідування та приймає відповідне рішення:
 - - якщо Комісія визнає, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять системний характер, про це повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна превенція) та Служба у справах дітей;
 - - якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згоден з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.
- 5. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів Комісії.
- 6. Керівник (булер), потерпілий (жертва булінгу), за наявності — спостерігачі зобов'язані виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти

Профілактика булінгу в закладі

1. Говорити про булінг відкрито (тому, що як правило, булінг – це прихований процес), визнавати його наявність, і ні в якому разі не замовчувати цю проблему.

2. Звертатися до адміністрації, психолога, соціального педагога, класного керівника.

3. Діти повинні знати про відповідальність за булінг. Для цього потрібно проводити відповідні бесіди.

4. Проводити діагностику стану психологічного клімату класу і виявляти дітей, які зазнали або можуть піддаватися булінгу, мобінгу зі сторони своїх однокласників.

5. Ппланувати профілактично-просвітницьку роботу щодо попередження і подолання булінгу.

6. Проводити з дітьми години спілкування, круглі столи.

7. Здійснювати психолого-педагогічний контроль за індивідуальними та сімейними факторами, які формують у дітей схильність до агресивної поведінки та жорстокості; своєчасне виявлення учнів, схильних до агресивної поведінки, методом педагогічної і психологічної діагностики.

8. Розробити спільно з учнями правила поведінки у класі і слідкувати за їх дотриманням

9. Формувати безпечний освітній простір шляхом створення позитивного мікроклімату класу, оволодіння учнями навичок безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії.

10. Проводити разом з психологом діагностику психологічного клімату класу і виявляти дітей, які зазнали прояви булінгу зі сторони своїх однокласників.

11. Забезпечувати проведення роз'яснювальної роботи серед учнів та батьків щодо безпечного освітнього середовища через різноманітні форми роботи.

12. Створювати позитивну атмосферу в учнівському колективі

13. Забезпечувати здійснення моніторингу ризиків виникнення всіх форм насильства серед дітей та учнівської молоді.

14. Розробляти індивідуальні програми психолого-педагогічного супроводу учнів «групи ризику».

15. Забезпечувати щоденний контроль за станом кожної дитини з метою попередження проявів насильства або негативні явища.

16. Проведення тренінгів з подолання агресії в учнівському середовищі

17. Обов'язково розглядати питання булінгу на батьківських зборах. Проводити індивідуальні бесіди.

18. Анкетування учнів та батьків, педагогів, щодо безпечного середовища

19. Тренінги вчителів, щодо булінгу. Як діяти? Як розпізнати? До кого звертатися?

**ЗУПИНИМО
БУЛІНГ
РАЗОМ!**

Відповідальність передбачена за булінг

Залежно від частоти/складу/способу вчинення правопорушення:

- за вчинення булінгу вперше — штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів або суспільні роботи від 20 до 40 годин;
- за повторення вчинення булінгу протягом року після накладення адміністративного стягнення, вчинення з особливою жорстокістю — штраф від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів або суспільні роботи від 40 до 60 годин.

Залежно від суб'єкта:

- за вчинення малолітніми або неповнолітніми особами віком від 14 до 16 років-штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів накладається на їхніх батьків або осіб, які їх замінюють;
- за приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, керівником/засновником закладу освіти — штраф від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів.

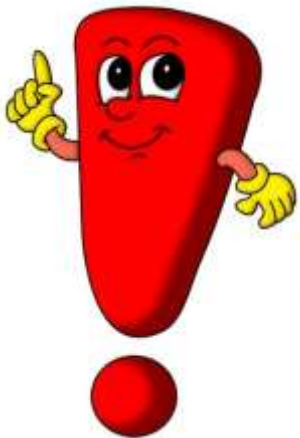

Які рекомендації із самостійної протидії булінгу можна дати дітям?

- ✓ Намагайтеся ігнорувати кривдника.
- ✓ Якщо ви не можете піти геть, спробуйте використати гумор. Цим ви можете відвернути кривдника від наміру дошкулити вам.
- ✓ Намагайтеся зберігати спокій. Адже вивести вас з рівноваги — саме те, чого хоче кривдник.
- ✓ Не вступайте в бійку. Зазвичай булери чекають на це як на привід завдати вам шкоди.
- ✓ Поговоріть з людьми, яким довіряєте. Можливо, вони зможуть порадити вам, як поводити себе в ситуації булінгу.

Заклади освіти зобов'язані розмістити на своїх веб-сайтах та інформаційних дошках таку інформацію:

- Куди можна звернутися, номери телефонів;
- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу в закладі освіти від здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу.
- поради батькам з профілактики булінгу, до яких кроків можна вдатися, як говорити з дитиною про це;
- поради дітям, як себе поводити в ситуації булінгу, як самотійно протидіяти булінгу.

**НАЦІОНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ**
102

КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ У РАЗІ БУЛІНГУ?

**НАЦІОНАЛЬНА ДИТЯЧА
"ГАРЯЧА ЛІНІЯ"**
116 111

**ГАРЯЧА ЛІНІЯ
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
НАСИЛЬСТВУ**
116 123

ТЕЛЕФОНИ ДОВІРИ

**ЦЕНТР НАДАННЯ
БЕЗОПЛАТНОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ**
0 800 213 103

**НАЦІОНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ**

**ЮВЕНАЛЬНА
ПОЛІЦІЯ**

БУЛІНГ – ЦЕ НАСИЛЬСТВО

фізичне:	штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень
психологічне:	принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж
економічне:	крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей
сексуальне:	принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти
кібербулінг:	приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв

ОЗНАКИ БУЛІНГУ:

- повторюваність
- наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі
- фізична або психічна шкода
- вчиняється у закладах освіти щодо дітей або вчителів

ЯКЩО ВАША ДИТИНА СТАЛА ЖЕРТВОЮ БУЛІНГУ

- 1 Зверніться із заявою про випадки булінгу (цькування) щодо вашої дитини до керівника закладу освіти;
- 2 Поясніть дитині, до кого вона може звернутися за допомогою у разі цькування (вчителі, керівництво школи, психолог, старші учні, батьки інших дітей, охорона);
- 3 Якщо вирішити ситуацію з булінгом на рівні школи не вдається – зверніться в поліцію!

ДЕ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ?

Якщо Вам необхідна правова допомога (юридична консультація, складання заяви, інших документів) – зверніться до Єдиного контакт-центру безоплатної правової допомоги за номером **0 800 213 103***.

ВАЖЛИВО: діти мають право безоплатно отримати послуги адвоката (складання заяв, представництво в суді)

Якщо дитині необхідна психологічна допомога – зверніться на Національну дитячу «гарячу лінію» для дітей та батьків з питань захисту прав дітей за номером **116-111**.

*цілодобово та безкоштовно в межах України

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*

штраф від 850 до 1700 грн.

громадські роботи від 20 до 40 годин

Булінг*, вчинений повторно протягом року або групою осіб

штраф від 1700 до 3400 грн.

громадські роботи від 40 до 60 годин

Неповідомлення керівником закладу освіти органам Національної поліції по випадках цькування

штраф від 850 до 1700 грн.

виправні роботи до 1 місяця з відрахуванням до 20 % заробітку

*Застосовується до дітей від 16 років та батьків, чий діти вчинили булінг у віці від 14 до 16 років.

ЯКЩО ВАША ДИТИНА АГРЕСОР

- Відверто поговоріть з дитиною про те, що відбувається, з'ясуйте мотивацію її поведінки;
- Поясніть дитині, що за вчинення булінгу (цькування) наступає адміністративна відповідальність;
- Чітко і наполегливо попросіть дитину припинити таку поведінку; повідомте їй, що будете спостерігати за її поведінкою;
- Зверніться до шкільного психолога і проконсультуйтеся щодо поведінки своєї дитини під час занять;
- Дотримуйтесь рекомендацій комісії з розгляду випадків булінгу, якщо щодо вашої дитини.

Пам'ятайте, дитина-агресор не зникне відразу! Це тривалий процес, який потребує витримки і терпіння!

ЯКЩО ВИ СТАЛИ СВИДКОМ БУЛІНГУ

- Спробуйте припинити цькування – булінг не слід ігнорувати;
- обов'язково повідомте керівництво закладу освіти про ситуацію, що склалося;
- У разі бездіяльності керівництва закладу освіти – зверніться із заявою в поліцію!

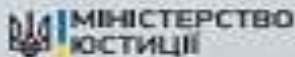

Знаю!
Дію!
Захищаю!

Проект Мін'юсту "Я МАЮ ПРАВО!" навчає громадян користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення

pravo.minjust.gov.ua

Відділення
з захисту
прав дитини

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», яким закріплено відповідальність за вчинення булінгу.

ЗУПИНИМО БУЛІНГ РАЗОМ!

**ЗАХИЩАЙ СВОЇ ПРАВА
РАЗОМ З МІН'ЮСТОМ!**

Що обов'язково повинні робити вчителі та адміністрація закладу у випадку булінгу?

- Негайно реагувати на булінг (зупинити бійку, припинити знущання, пересадити учнів, запропонувати вибачитися, зателефонувати батькам або викликати їх до школи).
- Роз'яснити учням, що вони повинні захистити жертву або повідомити керівництво, а не просто спостерігати.
- Розробити правила поведінки у закладі освіти та поза її межами.
- Застосувати виховні заходи (вони повинні мати виховний, а не каральний характер та спрямовуватися на вчинок учня і його можливі наслідки, а не на особистість).
- Залучати психолога для бесіди з кривдником та жертвою.

Вправи та майстер-класи

Майстер-клас «Клумба»

Матеріали: пластилін, зубочистки, пластикові стаканчики з землею або іншим наповненням.

Час виконання: 15 хвилин.

Завдання: кожен із пластиліну ліпить свою улюблену квітку, прикріплює її до зубочистки і вставляє в свій горщик.

Запитання до учасників.

Висновок: Ми всі різні, але знаходимося в одному просторі. Можливо, у житті буває так, що ми оцінюємо людину лише з огляду на те, чи робить вона так, як ми; чи схожа її думка на нашу; чи схожа вона чимось на нас. Але ми не можемо бути схожими, а можемо бути рівними. Нехай ваші знання та навички, про толерантність, повагу, не втрачаються у буденному житті, у взаємовідносинах з оточенням.

Висновок:

Для того, щоб зрозуміти чи терпить дитина знущання потрібно мати із нею довірливі відносини. Станьте своїй дитині другом, опорою, щоб вона знала і розуміла, що саме вам можна відкритись, бути захищеним і нічого не боятись. Це найкраща профілактика. При відсутності довірливих стосунків між дитиною і батьками, дуже важко говорити про щирість у спілкування та бажання відкритись.

Інформуйте дитину про дане явище, пояснюйте усю небезпеку такої поведінки, донесіть той факт, що мовчати не можна!

Коли ситуація булінгу всеж таки виявлена (ви самі помітили, дитина розповіла, чи повідомив класний керівник і т. д.) слід терміново повідомити адміністрацію школи. Обов'язково пояснити дитині, що її вини в цьому немає, вона невинна. Найчастіше явними агресорами є діти із психічними порушеннями, з порушеннями базових принципів соціалізації.

Також до способу допомоги дитині пережити ситуації булінгу розглядають зміну школи та навіть переїзд у інше місто.

*За словами
Володимира Кучми,*

Корисні посилання на відео про булінг:

1. Поради психолога. Булінг https://www.youtube.com/watch?v=G6iXkWHR0K4&feature=emb_logo
2. Як зупинити булінг: поради для батьків https://www.youtube.com/watch?time_continue=48&v=pNCvFAO AQco&feature=emb_logo
3. Поради психолога: Булінг проти вчителів https://www.youtube.com/watch?v=nY1hr27U7Mw&feature=emb_logo
4. Кілька порад від психологів, як реагувати на цькування. Протидія булінгу https://www.youtube.com/watch?v=Y-QEoI4iXRE&feature=emb_logo
5. Булінг. Як батькам розпізнати, що з їхньої дитини знущаються? <https://www.youtube.com/watch?v=IO-gk39F3fY>

Джерела:

1. <https://stopbullying.com.ua/>
2. http://school169.edu.kh.ua/Files/downloads/%D0%B1%D1%83%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B3_%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F.pdf
3. <https://naurok.com.ua/prezentaciya-na-temu-profilaktiki-bulingu-21033.html>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu>
5. <https://eo.gov.ua/vidpovidal-nist-za-bulinh/2020/06/19/#:~:text=%D0%91%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%2C%20%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D0%B0%20%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%B8,%D0%B2%D1%96%D0%B4%20%D0%B4%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D1%86%D1%8F%D1%82%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%81%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%20%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD>